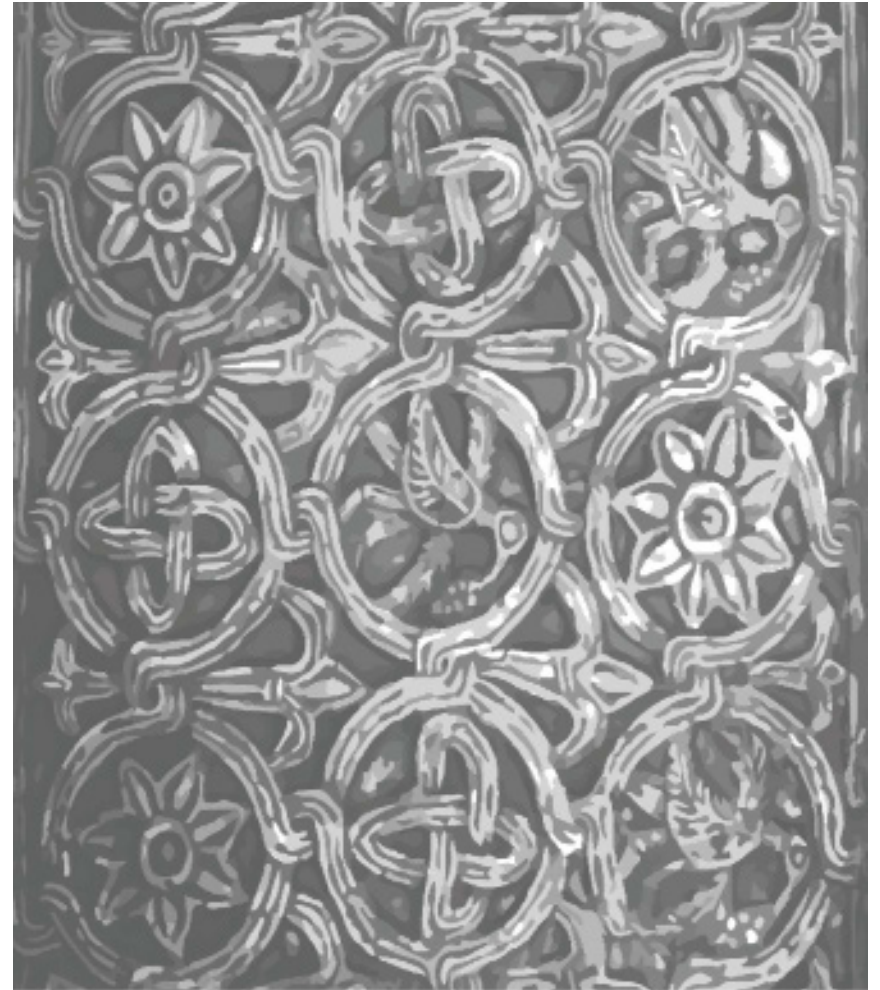

U M J E T N O S T

MARKO PARADŽIK

**RAZGOVOR S PAĆOM ĆORLUKOM: BAŠČOVANI,
IZVORNA PJESMA I ŠARGIJE**

Razgovarao: Marko Paradžik

Paćo Ćorluka rođen je 1951. godine u Bosni i Hercegovini, u selu Komarica, općini Doboj, župi Cer. Jedan je od najpopularnijih izvornih pjevača Bosne i Posavine, a po mnogima jedan od najboljih tekstopisaca i kantautora pjesama iz toga zavičaja. Glazbalo na kojem izvodi pjesme naziva se šargija.

Što je to šargija?

Šargija je žičani samouki instrument koji se nikada nije uglazbio, nego se umijeće sviranja prenosilo generacijski, s oca na sina. Ono se prije svega izvorno izvodilo u Bosanskoj Posavini te u žepačkom, kakanjskom, šeherskom i komušanskom

kraju, pa sve do Olova i Vareša. Šargiju uglavnom sviraju Hrvati iz tih krajeva te je ona čuvar njihova hrvatskog nacionalnog identiteta, kulture i tradicije. Kada su se u glazbenim studijima prvi put snimale prve pjesme iz spomenutih krajeva, šargija je bila obavezno glazbalo. Bilo je pokušaja pisanja nota po kojima bi se učilo sviranje šargije, no bezuspješnih. Potreban je živi kontakt u prenošenju umijeća sviranja i stoga se najčešće znanje sviranja šargije prenosi u obitelji, dok je, naravno, bitan i talent onoga koji uči.

Kada ste se prvi put susreli s tim instrumentom?

Prvi put sam se susreo sa šargijom u 12. godini, kada mi se sestra udala u obitelj gdje su bile četiri šargije. To je bila obitelj Mandić iz Komarice. Jednu od tih šargija poklonili su mi kao novomu prijatelju, a vrlo sam brzo otkrio i kako se u meni skriva dar za šargijanje. Najbolji učitelji bili su mi otac, i zet Ante Mandić. Pokraj šargijanjanja, otkrio sam u 16. godini i talent i strast za pisanje pjesama, kao i pjevanje tih pjesama uz šargije.

O čemu govore prvi tekstovi Vaših pjesama koje ste napisali i pjevali uz sviranje šargije?

Prve teme iz mladosti bile su vezane uz ljubav, mladost i roditelje. Tako je bilo do moje 18. godine kada mi je u srce došao tekst koji me i danas snažno prati kroz život. Naslov te pjesme je *Baščo moja, roditelja moga*, a od tuda i naziv mojoj grupi Baščovani, po kojem nas narod prepoznaje. Tekst je nadahnut baščama moga rodnog kraja jer je svaka kuća u Bosni uzgajala bašču posađenu oko kuće. Za jeseni se od njih pekla rakija koja je bila bitan dio siromašnoga, ali ponosnoga i veseloga seoskog života. Uz sve *kajde* ili melodije koje skladam pomoću šargije, pišem tekstove isključivo u rimi, čime su one lakše pamtljive i lakše nađu put do srca slušatelja.

Koliko ste albuma izdali do sada i koje bi od njih posebno istaknuli?

Kada bi pitali ljubitelje Baščovana to što ste sada mene pitali, oni ne bi znali reći koji je najbolji album ili pjesma, no sigurno bi rekli da je *Baščo moja* na prvome mjestu. Ne znam točan broj albuma, ali svaku pjesmu znam napamet i čuvam u srcu. Izdvojio bih albume koji su nastali za vrijeme Domovinskoga rata, u razdoblju od 1992. do 1996. godine, i bili su velikom potporom obrani domovine i Bosanske Posavine. Tada su nastale pjesme kao što su *Smrt Posavine*, *Pjesma hrvatskim Tigrovima*, *Pjesma majki Šoljić Kati* (koja je izgubila četiri sina u ratu) itd.

Istaknuo bih još, za prijatelje i ljubitelje Baščovana, neke pjesme koje se često traže na nastupima: *Kuda žuriš čovječe*, *Doline su ostale za nama*, *Odjek zvona sa starog tornja*, *Evo idem s daleka puta*, *Tri slike u starom ormaru*, *Podaj uvijek prosjaku*, *Prijatelji u svijetu daleko*, *Kad u Bosnu krenem*, *Cerovačka klapa*, *Da li je živa ruža bijela*, *Kakvo je ovo vrijeme došlo*, *Rijeko Bosno ljepotice bijela*, *Nasred Bosne majka vijenac baca*, *Bosno moja*, *tugo moja*, *Staro društvo*, itd.

Kada ste snimili prvi album, i gdje?

Prvi album snimio sam u bivšem Jugotonu u Zagrebu, preko novinske ustanove Derventske list, koji je nosio naziv već spomenute pjesme *Baščo moja, roditelja moga*. Tada sam imao dvadeset godina.

Jeste li vi napisali sve pjesme Baščovana?

Drago mi je što me to pitate jer se ponosim time što su sve pjesme Baščovana izašle iz moga srca zajedno s *kajdama*. Mogu reći i to da je oko stotinjak mojih pjesmama otuđeno i snimljeno od drugih izvođača, bez moga pristanka. S tim pjesmama su se proslavili i tvrdili da su njihove. Ne ću iz pristojnosti spominjati njihova imena, oni će se prepoznati. Isto tako, pisao sam pjesme po narudžbi mnogim grupama koje su s njima imale dobar prijem kod slušateljstva.

S kim ste prvi put zapjevali i tko su članovi Vaše grupe Baščovani?

Uz mene u grupi Baščovani pjevaio je Luka Anušić, moj brat Ivica i sadašnji pjevač Majo Karamatić. To su sve pjevači koji mogu vjerno prenijeti moje pjesme. Dakako, uz njih to može i moj sin Dražen.

Prvi svirači su bili Ilija Škorić (violina), Pero Janješ (šargija), Ivo Martić (violina), Ante Galić (šargija), Stipica Jelavić (violina, šargija), Pero Ćosić (violina), Jurica Anušić (violina), Pejo Čičak (šargija), Kruno Ćorluka (violina), Perica Opačak (violina), Marinko Lapan (šargija) Perica Stjepanović (violina) i njegov brat.

Gdje se može vidjeti Vaš nastup?

Nastupam najčešće povodom blagdana ili humanitarnih akcija. Moje pjesme često prenosi Radio Posavina. Nastupao sam u Globusu, Restoranu Lučko, Dionizu iz Dugog Sela, Hotelu Antunović, Hotelu Zovko. Jednom prilikom sam nastupao i u Lisinskom, prigodom obljetnice osnutka Tigrova.

Jeste li ikada snimali filmsku glazbu?

Napisao sam 20-ak pjesama za poznati film Branka Ivande, *Konjanik*. Uskoro se priprema suradnja za jedan dokumentarni film, no o tome ćete više doznati kada dođe vrijeme za to.

Vaš sin Dražen je također izvođač pjesama uz šargiju i violinu, jeste li zadovoljni s tom činjenicom?

Volim čuti to pitanje. Životna želja mi se ostvarila jer, hvala Bogu, imam sina Dražena, nasljednika za izvorne pjesme naših krajeva. Drugi na žalost nisu imali tu sreću. Imam mladoga sina koji će me zamijeniti i na neki način produžiti moj život. Drago mi je da se on drži izvornih pjesama, jer danas se često izvorne pjesme iskrivljuju bržim ritmom uz koji se pleše, pojedini tekstovi su čak vulgarni i ne traju dugo. Takve iskrivljene pjesme ne mogu ništa poručiti o životu. Nemam ništa protiv tih izvođača koji iskrivljuju izvornu pjesmu, no istina se mora reći. Posebno mi je drago što Dražen zna napamet mnoge moje pjesme i pjesme drugih grupa kao što su Braća

Begić, Braća Geljić, Braće Pejnović itd. Dražen ima i svoju grupu s nazivom Cerovački izvor. Također su brzo došli do prave publike i pravih prijatelja.

Jesu li mladi danas dovoljno upoznati s izvornom pjesmom i šargijom?

Na žalost, odlaskom iz rodnoga kraja, Bosne i Posavine, narod se razišao po čitavu svijetu i u borbi za opstanak i za obitelj nisu imali vremena za upoznavanje svoje djece s izvornom pjesmom i šargijom. U današnje vrijeme, primjerice na svadbama u zadnjih deset godina i više, nije niti jednom samostalno grupa Baščovani nastupala uz izvornu pjesmu, nego uvijek uz narodnjake koji se plate pet puta više nego nas,

pri čemu se šargije sviraju jednom na cijeloj svadbi. Međutim, sutradan, kada odu narodnjaci, svi se sjećaju samo zvukova šargije i žao im je što nisu poslušali tatu ili mamu te dali nama više prostora za izvornu pjesmu uz šargiju.

Jeste li zadovoljni s do sada postignutim u životu?

Zahvalan sam svaki dan, najviše Bogu, potom mojim roditeljima te prirodi, na daru kojim usrećujem sebe, obitelj i narod. Kroz život i pjesmu stekao sam puno prijatelja i njih, uz obitelj, držim najvećim postignućem, novac mi nikada nije bio u prvome planu. Mogu s pravom reći kako sam sretan u životu. Imao sam sreću da sam imao i podršku supruge Jelice koja također pjeva, kćerke Katarine i zeta Marija. Prije nekoliko godina rodila se naša ljubimica Lucija, i ona će sigurno zavoljeti zvuk šargije jer je nedavno naučila riječ »šargija« te često tako naziva gitaru.

Kakvi su planovi za budućnost?

Dok još imam snage, planiram ponuditi neku pjesmu s Baščovanima narodu i snimiti album sa sinom Draženom. Taj album bi bio most između moga i njegova naraštaja. Ovim putem pozdravljam sve svoje prijatelje i one koje su me pratili u životu.

